"ТАСДИҚЛАЙМАН"
Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги
ТАТУ Илмий-услубий кенгашининг
8(133) - сонли баённомасига оид
Ф.С.Агзамов
2020 йил 25 феврал.

Илмий услубий кенгашининг 2020 йил 25 февраль 8 (133) - сонли баённомаси

ҚАРОРИДАН КЎЧИРМА

Иштирок этдилар: ИУКнинг 46 нафар аъзолари қатнашди

КУН ТАРТИБИ:

3.Турли масалалар

Эшитилди: Ушбу масала бўйича илмий-услубий кенгаш раис ўринбосари А.Тулаганов сўзга чиқиб, ТАТУ "Ахборот таълим технологиялари" кафедраси доценти т.ф.н., Д.Ш.Зиядуллаев томонидан тайёрланган "ҚИЁСИЙ ТАЪЛИМ" номли ўқув қўлланмаси олий таълим муассасаларининг бакалавр таълим йўналишлари учун тайёрланганлиги хақида маълумот берди.

Ушбу ўқув қўлланма педагогик назариялар ва ўқув-тарбия амалиёти тараққиётининг умумий ва фарқли хусусиятлари ва тенденцияларини ўрганади. Уларнинг иқтисодий-ижтимоий, сиёсий ва фалсафий асосларини, миллий хусусиятлариниочади. Ўсиб келаётган авлодни ўқитиш ва тарбиялаш борасида тўпланган тажриба билан чекланиб қолмасдан, балки жараён динамикасини ҳисобга олади. Муаммоларнинг пайдо бўлиши ва шаклланиш жараёнини қараб чиқади. Унинг хозирги аҳволини қайд этади ва турли мамлакатлар педагогик тизимлари ҳодисаларини таҳлил этиш асосида кейинги ривожланиш тенденцияларини аниқлайди. Ўқув қўлланма бўлажак педогогик кадрлар учун муҳим манба вазифасини бажаради ва ўқув адабиетлари яратиш талабларига мувофиқ тайёрланган.

Ушбу ўқув қўлланмагаМуҳаммад ал-Хоразмий номидаги ТАТУ хузуридаги ПКҚТ ва УМОТМ директори п.ф.д.,проф Ф.М.Закировава Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги ТАТУ Самарқанд филиали "Ахборот таълим технологиялари" кафедраси мудири Д.К. Якубжановалар томонидан ижобийтақризлар берилган.

Ўқув қўлланма .Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги "Ахборот таълим технологиялари" кафедраси Мажлисидахамда "АКТ соҳасида Касб таълими" факультет илмий-услубий кенгашида кўриб чиқилган ва ТАТУ илмий-услубий кенгашида кўриб чиқиш учун тавсия этилган.

Муаллиф томонидан тайёрланган ўқув қўлланма талабларга тўлиқ жавоб беради ва режа бўйича давлат стандартлари талабларига риоя қилган холда тайёрланган.

Қарор қилинди:

ТАТУ Ахборот таълим технологиялари кафедраси доценти т.ф.н., Д.Ш.Зиядуллаев томонидан тайёрланган "ҚИЁСИЙ ТАЪЛИМ" номли олий таълим муассасаларининг бакалавр таълим йўналишлари талабалар учун тайёрланган ўқув қўлланмаси нашр этишга тавсия этилсин.

ИУК котибаси Х.Х.Шоюсупова

DAVRON ZIYADULLAYEV

QIYOSIY TA'LIM

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSIYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI

MUHAMMAD AL-XORAZMIY NOMIDAGI TOSHKENT AXBOROT TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI

DAVRON ZIYADULLAYEV

QIYOSIY TA'LIM

(O'quv qo'llanma)

Toshkent – 2021

UDK: 37.01(075)
BBK: 74
Z-67

Ziyadullayev Davron. Qiyosiy ta'lim (o'quv qo'llanma) – T.: "Nihol print" OK, 2021, 236 b.

ISBN 978–9943–7029–2–9

Mazkur o'quv qo'llanma "Qiyosiy ta'lim" fanidan yaratilgan bo'lib, unda qiyosiy ta'lim va qiyosiy pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi, zamonaviy ta'lim muammolari va ta'lim tizimini boshqarish, XXI asrning qiyosiy ta'lim tizimlari haqida ilmiy fikrlar yoritilgan.

Shu bilan birgalikda jahonda ta'lim tizimlari, ularda talabalar va iqtidorli talabalar bilan ishlash muammolari yechimlari haqida ham xorijiy tajribaga tayangan ma'lumotlar o'z aksini topgan.

O'quv qo'llanma oliy ta'lim muassasalarining bakalavr ta'lim yo'nalishlari uchun mo'ljallangan

UDK: 37.01(075)
BBK: 74

Taqrizchiar:

F.M. Zakirova	– pedagogika fanlari doktori, professor;
D.K. Yakubjanova	– texnika fanlari nomzodi, dotsent.

O'quv qo'llanma Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Ilmiy-uslubiy kengashi qarori asosida nashrga tavsiya etilgan

ISBN 978–9943–7029–2–9

© «Nihol print» OK nashriyoti, 2021.

SO‘Z BOSHI

Xalqimiz shuni yaxshi bilishi kerak: oldimizda uzoq va mashaqqatli yo‘l turibdi. Barchamiz jipslashib, tinimsiz o‘qib-o‘rgansak, ishimizni mukammal va unumli bajarsak, zamonaviy bilimlarni egallab, o‘zimizni ayamasdan oldinga intilsak, albatta, hayotimiz va jamiyatimiz o‘zgaradi.

SH.Mirziyoyev

Ta’lim tizimi mazmuni - yoshlarni ma’lumotli qilish, taraqqiy ettirish, tarbiyalash maqsadida ma’lumot mazmunidan tanlanib, ta’lim jarayoniga olib kirilgan bilim, ko‘nikma-malaka, faoliyat usullari hamda tabiat, jamiyat va tafakkur hodisalarini emotsional baholashga doir munosabatlardir.

Mamlakatda olib borilayotgan keng qamrovli iqtisodiy islohotlarni amalga oshirishda avvalambor ta’lim tizimini yanada takomillashtirish, ta’lim turlari va ularni yanada rivojlantirish eng muhim va dolzarb masalalardan hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasida kishilarning bilim olishiga alohida e’tibor qaratiladi. O‘zbekiston Respublikasi Konstitustiyasining 41-moddasida: har kim bilim olish huquqiga ega. Bepul umumiy ta’lim olish davlat tomonidan kafolatlanadi. Maktab ishlari davlat nazoratididadir, deb e’tirof etiladi[1].

Bugungi kunda taraqqiy etgan barcha kompaniya va firmalarda ishchi kuchi sifatini oshirishga nihoyatda katta e’tibor berilmoqda. O‘zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligiga erishib, iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishning o‘ziga xos va mos yo‘lini tanlashi kadrlar tayyorlash tuzilmasi va mazmunini qayta tashkil etishni hayotiy zaruratga aylantirdi.

Dunyoning rivojlangan mamlakatlarida har jihatdan rivojlangan kishini tarbiyalash muammosi hozirgi kunning asosiy talabi bo‘lib turibdi. Chunki, jamiyatda yuz berayotgan inqilobiy o‘zgarishlarni insonning o‘zini o‘zgartirmasdan amalga oshirib bo‘lmaydi. Ammo, yangi kishini tarbiyalash o‘z-o‘zidan emas, balki ijtimoiy munosabatlar yangilanishi jarayonida amalga oshadi. Bu jarayonda maktablar tizimi muhim ahamiyat kasb etadi. Axborot texnologiyalari yetakchi o‘ringa chiqib olgan hozirgi kunda rivojlangan mamlakatlarda maktablar tizimini, ta’lim mazmunini

---
[1] O‘zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi

MUNDARIJA

	SO'Z BOSHI	3
1- bob.	QIYOSIY TA'LIM VA QIYOSIY PEDAGOGIKANING FAN SIFATIDA RIVOJLANISHI	5
1.1.	Qiyosiy ta'lim tushunchalari va ularning zamonaviy ta'lim amaliyotiga ta'siri	5
1.2.	Qiyosiy ta'limning tarixiy rivojlanishi va qiyosiy tahlili	11
1.3.	Qiyosiy ta'limni o'rganishga qiziqishning ortishi uchun sabab bo'lgan omillar	19
1.4.	Qiyosiy ta'lim fanining rivojlanishida xalqaro tashkilotlar va ularning faoliyati	24
1.5.	Ta'lim sohasini isloh qilishda xalqaro tajribalarning ahamiyati	31
1.6.	Jahon mamlakatlarida O'quvchilar bilimini baholash mezonlari	51
2- bob.	ZAMONAVIY DUNYODA TA'LIM MUAMMOLARI VA TA'LIM TIZIMINI BOSHQARISH	60
2.1.	Bolonya jarayoni mamlakatlari va O'zbekiston oliy ta'lim tizimi qiyosiy tahlili	60
2.2.	Qiyosiy ta'limda milliy ta'lim tizimini aniqlash vositalari	68
2.3.	Rivojlangan davlatlar ta'lim tizimi	74
2.3.1.	Yaponiyaning ta'lim amaliyoti	74
2.3.2.	Braziliyada ta'lim tizimi	78
2.3.3.	Amerika Qo'shma Shtatlarida ta'lim	80
2.3.4.	Frantsiyada ta'lim tizimi	85
2.3.5.	Yamayka ta'lim tizimi	88
2.4.	Evropa mamlakatlarida oliy ta'limning xususiyatlari va tarkibi	91
3- bob.	XXI – ASR QIYOSIY TA'LIMI	107
3.1.	XX-XXI asrlarda xorijda xalqaro ta'lim makoni	107
3.2.	Xorijiy mamlakatlarda maktab ta'limi tizimlari	119
3.3.	Ta'limi tizimi dasturlari va texnologiyalari	136
3.4.	Ikki tilli ta'lim tizimlari	145
3.5.	Ta'lim tizimini boshqarish: zamonaviy yondashuvlar	153
3.6.	Jahon mamlakatlarida pedagog kadrlarga bo'lgan ehtiyoj va ularni tayyorlash masalalari	161
	XULOSA	171
	FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR	172
	GLOSSARIY	175

ISBN 978-9943-7029-2-9